

VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING D.D. 12 JULI 2012 VAN DE COMMISSIE SAMENLEVING VAN DE GEMEENTE HAARLEM

Aanwezig de leden en plaatsvervangende leden:

De heren Aynan (PvdA), Azannay (GroenLinks), Van der Bruggen (PvdA), Rutten (VVD), Schouten (SP), Stapelkamp (Haarlem Plus), Vrugt (Actiepartij) en Wiersma (CDA) en de dames Huijsse (GroenLinks), Kerbert (D66) en Özogul-Özen (SP)

Mede aanwezig: de heren Van de Manakker (voorzitter), Nieuwenburg (wethouder), Van der Hoek (wethouder) en Nijman (griffier)

Verslag: de heer Timmermans (Notuleerservice Nederland)

1. Opening en mededelingen voorzitter

De **voorzitter** opent de vergadering om 20.00 uur en heet allen van harte welkom.

Er zijn berichten van verhindering van de leden Breed (D66), Koper (PvdA) en Snoek (CDA). De heer Van der Bruggen vervangt mevrouw Koper.

Na de zomer start in opdracht van het college een evaluatie van het beleid rond participatie en inspraak en de nieuwe regels rond wijkraden. De **voorzitter** vraagt wie uit deze commissie wil meedenken over de opzet van deze evaluatie. Het is de bedoeling dat er uit elke commissie een lid wordt afgevaardigd.

2. Spreektijd voor belangstellenden

De heren **Ridder** en **Roeland**, voorzitter en penningmeester van de Stichting Badmintonhal Duinwijck, gaan in op de geschiedenis achter het nieuwbouwplan sinds dat voor het eerste ter sprake kwam in 2000. In 2005 kwam het in een volgende fase toen de plannen voor de vmbo-scholen in Haarlem-Zuid ter tafel kwamen. Door de motie 59 van HaarlemPlus kwam er echt vaart in. Het wekelijks overleg met de ambtenaren kende pieken en dalen, maar nu ligt er een brief van de wethouder als uitkomst van de onderhandelingen. De stichting kan zich nu gaan wijden aan de invulling van het bouwplan in het vertrouwen dat de openstaande punten goed opgelost worden. Zij danken het college en alle fracties die de afgelopen jaren hun steun hebben gegeven aan dit plan, waarmee badminton in Haarlem overeind kan blijven. Sinds de start 60 jaar geleden hebben zeker 10.000 Haarlemmers binnen de vereniging Duinwijck deze sport beoefend.

Mevrouw **Hamer** zegt zich als ouder van een leerling aan het Teyler College misleid te voelen door Dunamare, de gemeente en de politiek. Zij hekelte het grote bedrag dat Dunamare naar verluidt gaat uitgeven aan de viering van het jubileum en de opening van de Expertacademie in september. Dat geld zou volgens haar besteed moeten worden aan de verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. Zij laakt de gemeentepolitiek, die dit soort zaken kennelijk niet kan beïnvloeden. Ook de invloed van ouders is nihil. De GMR is niet gevraagd om advies of instemming. Zij heeft uit betrouwbare bron vernomen dat er een juridische procedure komt om een doorstart mogelijk te maken. Zij ziet allerlei vormen van belangenverstremming in de relationele sfeer en zelfs met Microsoft als het gaat om het doorzetten van door de GMR bekritiseerd ICT-beleid. Zij verwijst naar de website van BOM voor een wetenschappelijke kritiek op dat beleid.

Zij vraagt zich af op welke politieke partijen zij nog kan stemmen als geen partij kan tegenhouden dat een commercieel bedrijf als Dunamare op deze manier omgaat met publieksgeld.

Mevrouw **Gase** stelt dat de manier waarop Dunamare invulling geeft aan het onderzoek riekt naar het tegen elkaar uitspelen van docenten en leerlingen. De ouders worden niet gehoord, Dunamare vraagt alleen aan de minderjarige leerlingen over volwassen zaken als lesuitval en leerlingenbegeleiding. Zij voelt zich als ouder misleid omdat Dunamare in een brief aan de gemeente schrijft dat de ouders als gesprekspartner worden aangemerkt. Zij denkt dat Dunamare met eigen mensen niet in staat is tot een onafhankelijk onderzoek. Zij heeft begrepen dat de docenten van het Teyler College nu de zwartepiet

krijgen, terwijl juist deze mensen zich tot het laatste moment het vuur uit de sloffen gelopen hebben voor de leerlingen. Zij somt een hele reeks van zaken op die de ouders zelf boven tafel gebracht hebben met eigen onderzoek. Die bevindingen staan haaks op de beweringen van Dunamare. Zij vraagt wie zich nu eigenlijk verantwoordelijk voelt voor deze gang van zaken en hoe het kan dat Dunamare zo aan de haal gaat met het geld van de burger.

Mevrouw **Özogul (SP)** informeert naar het gesprek van de wethouder met de raad van toezicht van Dunamare.

Wethouder **Nieuwenburg** zegt dat een afspraak in de maak is, onder meer ook ter bespreking van de jaarstukken. Dat gaat de komende weken gebeuren, waarna hij daarover zal terugmelden aan de commissie.

3. Vaststellen agenda

De **voorzitter** zegt dat er twee nagekomen stukken aan de agenda worden toegevoegd. De compensatie aan de sportverenigingen wordt na punt 7 behandeld, de brugklasproblematiek na het oorspronkelijke punt 8. De agenda wordt aldus gewijzigd vastgesteld.

4. Conceptverslagen commissie Samenleving van 14 en 21 juni 2012

De verslagen van 14 juni 2012 en 21 juni 2012 worden ongewijzigd vastgesteld.

5. Inventarisatie rondvraag en mededelingen voor leden en collegeleden

De heer **Vrugt (Actiepartij)** kondigt een vraag aan voor wethouder Van der Hoek.

De heer **Aynan (PvdA)** en mevrouw **Özogul (SP)** kondigen elk een vraag aan voor wethouder Nieuwenburg.

Wethouder **Nieuwenburg** kondigt een brief aan de raadsleden aan in reactie op een brief van de ouders van de Albert Schweitzerschool over de voedingsproblematiek. Hij wil daarmee de raadsleden de benodigde informatie geven om de zaken in een goed perspectief te zetten.

Wethouder **Nieuwenburg** deelt mee dat in september in de commissie de Jaarrekening 2011 van Dunamare in samenhang met de begroting zal worden besproken. De jaarrekening is al toegestuurd met het oog op de kadernota, maar de bespreking zal zoals eerder afgesproken integraal met de begroting plaatsvinden. Bij deze bespreking zal de directeur van Dunamare aanwezig zijn, zodat de raadsleden hem dan persoonlijk kunnen aanspreken op de ontwikkelingen op de verschillende vestigingen.

De heer **Aynan (PvdA)** zegt nog geen jaarverslag van Dunamare te hebben gezien, terwijl dat volgens de statuten binnen zes maanden na het verstrijken van het kalenderjaar aan de raad gepresenteerd moet worden, tenzij de raad van toezicht toestemming geeft voor uitstel. Hij vindt dat uitermate slordig van Dunamare, zeker in deze turbulente tijden met alle ontwikkelingen rond het Teyler College. Hij zal daar bij de bespreking na het reces nader op terugkomen.

Overige punten ter bespreking

6. Actielijst en jaarplanning

De heer **Wiersma (CDA)** vraagt wanneer het onderwerp 379, organisaties met binding met een religie, aan de orde zal komen.

Wethouder **Van der Hoek** merkt op dat de commissie zelf dit zou agenderen.

De **voorzitter** zegt dat dit geregeld gaat worden.

De heer **Rutten (VVD)** vraagt wanneer de evaluatie van het huisuitzettingsbeleid (767) komt.

Wethouder **Nieuwenburg** denkt dat dit na de zomer komt, hij schat in dat het in oktober zal zijn. Het stuk moet nog in zijn staf besproken worden.

7. Nieuwe aanpak schoolzwemmen

Mevrouw **Özogul (SP)** vraagt welke afspraken met scholen gemaakt zijn over het schoolzwemmen voor de groepen 6, 7 en 8. Nu blijken bij een belronde veel scholen af te haken met een beroep op de verplichting schooltijden vol te maken. Ze gaven aan het ook niet te kunnen invullen tijdens gymtijden. Omdat zij het net als de wethouder van groot belang vindt dat kinderen niet zonder zwemdiploma de basisschool verlaten, vraagt zij welke garanties er nu zijn voor een vangnet. Zij vraagt of er na verloop van tijd een evaluatie komt.

De heer **Azannay (GroenLinks)** juicht deze nieuwe aanpak toe. Het zal een succes worden als alle scholen meedoen. Er ligt ook een verantwoordelijkheid bij ouders, maar in de praktijk bestaan er lange wachtlijsten. Hij pleit voor goede afstemming met SRO.

De heer **Wiersma (CDA)** vindt het zorgelijk dat volgens SRO in Noord de helft van de scholen niet of afwijzend reageert. Hij denkt dat dit ook te maken heeft met de bezuiniging op busvervoer. Hij informeert naar de mogelijkheden om via het Jeugdsportfonds naschools zwemmen te financieren voor eenoudergezinnen en anderen in armlastige omstandigheden.

De heer **Van der Bruggen (PvdA)** complimenteert de wethouder met deze nota, maar vindt het jammer dat de MR's niet in het voortraject betrokken zijn. Dat had een hoop rondzingende verhalen kunnen voorkomen. Hij ziet niets terug van het verzoek om het speciaal onderwijs ongemoeid te laten. Hij vraagt of de faciliteiten voor kinderen vanaf acht jaar binnen of buiten de schooltijden georganiseerd worden en of daarvoor een eigen bijdrage gehanteerd wordt en zo ja, hoeveel die bedraagt. Hij vraagt de aandacht voor de kwaliteit van het zwemonderricht, omdat hem daarover veel klachten bereikt hebben, die misschien ook van doen hebben met de korte lestijden. Hij is benieuwd in hoeverre de diplomeringspercentages toegeschreven kunnen worden aan het schoolzwemmen.

Wethouder **Nieuwenburg** zegt dat er intensief overleg geweest is met schoolbesturen. De gemeente kan besturen niet dwingen tot deelname. Dat was voorheen niet anders. Sommige besturen doen nu al voluit mee, andere stellen zich afwachtend op en willen eerst zien hoe het scholen in het eerste jaar vergaat. Voor busvervoer wordt een grens gehanteerd: scholen die binnen een straal van drie kilometer van een zwembad staan, worden geacht die afstand lopend of fietsend af te leggen met hun leerlingen. De gestelde 94% zal het eerste jaar zeker niet gehaald worden, het streven is na een jaar of drie op dat percentage uit te komen. Daarbij wordt niet alleen het schoolzwemmen gesteld, maar ook wat ouders privé doen om hun kind te leren zwemmen. De ouders zijn primair verantwoordelijk, en veel kinderen gaan dan ook elders en eerder op zwemles. Als dat niet kan, voorziet deze maatregel in die lacune, zodat ook zij een diploma kunnen halen. Een evaluatie zal jaarlijks plaatsvinden en het zal ook hoog op de agenda van het bestuurlijk overleg blijven staan. In tegenstelling tot veel gemeenten bezuinigt Haarlem niet op het schoolzwemmen, dit vanwege het belang in een waterrijke omgeving.

De scholen hebben wettelijk de ruimte om tijd voor gymnastiek vrij te maken voor zwemonderwijs. Het bezwaar dat ze maken met een beroep op de wettelijk verplichte onderwijstijd is niet terecht. Het is een keuze die scholen of schoolbesturen zelf maken en de gemeente zal ze daarop blijven aanspreken vanwege dat belang van een zwemdiploma.

Het speciaal onderwijs blijft in principe ongewijzigd tenzij ze zelf andere wensen hebben. Er zijn gesprekken geweest met het Jeugdsportfonds, maar dat werkt via verenigingen. De gemeente zal zelf binnen de eigen begroting middelen moeten zien te vinden voor de financiering van naschoolse zwemles voor minder draagkrachtigen. Het valt nog niet te voorzien hoeveel geld daarmee gemoeid

zal zijn, omdat het nu nog onbekend is om hoeveel gevallen het zou gaan. Een eigen bijdrage zal minimaal zijn en vooral dienen als stuurmiddel om de betrokkenheid te bevorderen.

De heer **Rutten (VVD)** merkt op dat deze nogal technische discussie beter vooraf via de mail gevoerd had kunnen worden.

De **voorzitter** beaamt dat en stelt vast dat het onderwerp voldoende besproken is.

8. Compensatie sportverenigingen voor investeringen kleedaccommodaties buitensport

De heer **Van der Bruggen (PvdA)** zegt dat de verenigingen het na hun constructieve inbreng voor dit onderhandelingsresultaat op prijs zouden stellen als ze nu spoedig het geld ontvangen. Hij vindt het stuk lastig te lezen en vraagt bij de definitieve versie een toegankelijker overzicht mee te leveren.

De heer **Wiersma (CDA)** is blij dat het stuk er eindelijk is.

Mevrouw **Kerbert (D66)** sluit zich daarbij aan en denkt dat dit vrij technische stuk geen verdere bespreking behoeft.

Wethouder **Van der Hoek** zegt eveneens blij te zijn dat men dankzij de inzet van de verenigingen en ambtenaren tot dit resultaat gekomen is. De inschakelijking van een onafhankelijke derde voor de wegingsfactoren heeft goed gewerkt. Hij wil graag haast maken, ook met de uitbetaling, vandaar dat hij het als nagekomen stuk nog vóór het zomerreces wil afronden. Hij zal een helder overzicht laten opstellen.

De **voorzitter** stelt vast dat het voorstel als hamerstuk naar de raad gaat.

9. Uitgangspuntennota ‘Samen voor de jeugd: transitie jeugdzorg’

Mevrouw **Kerbert (D66)** vindt het een goed leesbaar en compleet stuk dat alle elementen en verbindingen bevat. Zij vraagt de aandacht voor het risico dat het CJG zijn laagdrempeligheid verliest als er in de toekomst vanwege de decentralisatie te veel specialistische functies aan worden gekoppeld. Die specialistische zorg is een extra taak die op de gemeente afkomt en zal ingekocht moeten worden, al dan niet in regionaal verband. De landelijke tendens is vooral aan de voorkant preventief te werken en de eigen verantwoordelijkheid van mensen te versterken. Daar moet het CJG laagdrempelig op blijven aansluiten.

De heer **Aynan (PvdA)** zegt dat uitgangspunt 2 – ondersteunen in plaats van overnemen – daarvoor borg staat. Hij is vol lof over deze nota. Hij onderschrijft de vier uitgangspunten volledig. De focus op het CJG en op partners als de ouders en de school is goed. Het investeren in kinderen om de toekomst niet te verbeuren, kan ook extra aandacht voor de ouders vergen: kinderen zijn niet los te zien van hun ouders. Vooral het uitgangspunt van snelheid, minder schakels en minder gezichten spreekt hem erg aan. Daar voegt hij minder bureaucratie aan toe. Hij heeft alleen het woord interculturalisatie gemist. Vooral in de geestelijke gezondheidszorg valt volgens hem nog veel te verbeteren in de kennis bij medewerkers. Hij wil graag een helder beeld krijgen van de aard en omvang van de problemen die in de specialistische jeugdzorg aan de orde zijn. Tot nu toe lag die taak bij de provincie, maar binnenkort moet die taak door de gemeente in regionaal verband aangepakt worden. De omliggende gemeenten zullen een groot beroep moeten gaan doen op de expertise die Haarlem als grootste gemeente kan bieden, dus een regionale focus is nodig. Het gaat in die zorg om een budget van 30 miljoen, dus een beter overzicht is gewenst.

De heer **Wiersma (CDA)** vraagt welke provinciale middelen de gemeente denkt te kunnen binnenhalen waar besluitpunt 2 gewag van maakt. Hij vraagt of de wethouder rekening gehouden heeft met de afbouw die nu al plaatsvindt bij crisisteam en andere psychiatrische hulpdiensten.

De heer **Azannay (GroenLinks)** noemt de nota goed geschreven en onderbouwd. Als de gemeente dit beleid even goed gaat uitvoeren, kan men over drie jaar een voorbeeldgemeente zijn met het CJG in het brandpunt en niet te veel verschillende hulpverleners om één jongere heen. Hij vraagt of met de versterking van het CJG bedoeld wordt op het generalistische deel of juist op het specialistische. Hij vraagt wie gaat bepalen wanneer hulp verantwoord moet worden afgebouwd: het CJG of een ingehuurd externe specialist. Hij wijst daarbij op een aspect dat bij de conferentie over jongeren en schulden naar voren kwam, namelijk dat het de vraag is wie de regie moet krijgen, omdat organisaties de neiging hebben elkaar te bekritisieren uit angst hun eigen werkterrein te verliezen.

De heer **Rutten (VVD)** zegt de ambities van dit ambitieuze plan te delen. Hij wil wel vasthouden aan de integratie van de infrastructuur en de verweving met de andere sociale transitieën en voorkomen dat er weer een apart traject wordt uitgezet.

De heer **Vrugt (Actiepartij)** zegt deze keer volmondig te willen meedoen met het uitdelen van complimenten. Hij herkent veel van de symposia die hij de afgelopen tijd heeft bezocht. Hij vindt dat er alleen iets te veel tekstblokjes herhaald staan opgenomen. De nota pleit voor een sterke pedagogische civil society, maar hij wijst erop dat die niet afdwingbaar is. Zo heeft hij ook zijn twijfels over de verwachte vermindering van de instroom naar specialistische zware zorg. Of de preventieve signaleringskant goed gaat lukken, heeft ook alles te maken met de stand van zaken rond wijkcentra en andere ontmoetingsplekken. Als het gaat om vindplekken herhaalt hij zijn pleidooi voor streetcornerwork. Nu hangt alles bij het CJG, terwijl daar nog veel opgetuigd moet worden, maar de generalistische insteek lijkt hem verstandig. Hij heeft nog enkele tips: vermijd bureaucratie en werk meer met steekproeven dan met protocollen en laat organisatiebelangen niet doorslaggevend zijn.

Mevrouw **Özogul (SP)** kan zich goed in deze nota vinden, maar heeft ook zorgpunten. Ook zij vindt dat er meer aandacht moet zijn voor kennis van andere culturen. De nadruk op scholen en wijken vindt zij goed, en ze weet dat scholen ook meer willen, maar zich gehinderd voelen door bureaucratie en de onmacht om ouders echt te betrekken bij voorlichting en scholing over opvoeding. Zij vraagt of scholen daarin ondersteuning krijgen. Ouders die geen zicht hebben op rechten, plichten en het functioneren van instellingen zullen wellicht goedwillend knikken als ze iets verteld wordt, maar hebben dan nog steeds geen idee waar het over gaat. De vraag is hoe dat te doorbreken valt, zodat ook deze ouders in staat zijn tot wezenlijke zeggenschap.

Ook zij wijst op het belang van de regiekeuze en het voorkomen dat belangen van organisaties de doorslag geven. Zij waarschuwt beducht te blijven voor kinderkwaaltjes bij deze nieuwe aanpak.

Wethouder **Nieuwenburg** geeft de complimenten door aan de opstelster van de nota, Liesbeth van den Bos, die ook het intensieve voortraject heeft begeleid. De gemeente heeft de regie bij deze decentralisatie en de transitiegelden om een en ander te financieren. De gemeente heeft er bewust voor gekozen de organisaties niet al aan de voorkant te vragen hoe het proces te organiseren. Ten eerste omdat de gemeente de regie wil voeren en ten tweede omdat anders organisatiebelangen worden opgeroepen en er uit eigen initiatief wensen naar voren komen zodat men uiteindelijk toch een grote kans loopt met dubbel werk te blijven zitten. De decentralisatie gaat gepaard met een bezuiniging en het is dus zaak dit zo efficiënt mogelijk te organiseren en dubbele dossiers en hulpverleners te voorkomen. Dat gaat aan de basis via de vijf CJG's die worden opgetuigd. De komende week gaan de vacatures voor generalisten de deur uit. Er moet tempo gemaakt worden om 2015 te halen.

De regionale component is belangrijk, niet alleen vanwege de efficiency, maar ook omdat scholen en hun leerlingen zich niet aan gemeentegrenzen storen. De zorg moet dicht bij huis geregeld worden, dus jongeren uit Vijfhuizen kunnen verwezen worden naar Schalkwijk. De regionale samenwerking komt ook van de grond, al is de samenwerking met Haarlemmermeer met zijn vele randgemeenten complex. De samenwerking met scholen is van groot belang, zeker op wijkniveau, net als het CJG. De scholen verwelkomen gelukkig de komst van het CJG als een partner bij vroegtijdige signalering. Er moet bij het CJG een goede professionele omgeving zijn die tijdig kan doorschakelen naar zwaardere professionele zorg. Maar een essentiële rol van het CJG is ook het bieden van een platform aan ouders om elkaar te helpen. Daar zijn ook al mooie positieve voorbeelden van. Het sluit aan bij de

uitgangspunten van het sociaal domein en Samen voor Elkaar. Het is zaak dat laatste ook goed voor elkaar te krijgen.

Via het inkoopmodel kunnen crisisteamen gevormd worden als die nodig zijn. Het interculturele element verschilt per wijk en zal meegenomen worden bij de inrichting van de betreffende CJG's. Veel situaties zijn vergelijkbaar, maar waar nodig zal maatwerk geleverd worden.

Mevrouw **Özogul (SP)** zegt dat het haar niet alleen gaat om de CJG's. In de hele zorgsector moet men leren een meer open oog te hebben voor de beweegredenen die bij kinderen kunnen leiden tot het gedrag dat ze vertonen. Verder vraagt zij of scholen extra steun kunnen krijgen om ouders betrokken te krijgen. Veel scholen organiseren van alles, maar het lukt ze niet.

Zij vraagt wat ze zich moet voorstellen bij een plaatselijk expertteam. Is dat een vliegende brigade of is dat ergens op één plek gevestigd?

De heer **Aynan (PvdA)** zegt dat het vooral in de geestelijke gezondheidszorg van groot belang is de culturele dimensie op haar juiste waarde te schatten, bijvoorbeeld rond schaamtegevoel, om contraproductieve interventies te voorkomen. Hij verwijst naar het rapport van SAMS over dit onderwerp. Hij herhaalt zijn vraag naar een overzicht van de specialistische zorgvraag in de regio.

Wethouder **Nieuwenburg** zegt dat het belang van interculturalisatie zal worden meegenomen. In de bijlagen staan al wat cijfers genoemd over zorgvragen, maar het is de komende tijd zaak een beter beeld te krijgen van alle zorgvragen waar de gemeenten in de regio op voorbereid moeten zijn. Nu is het eerst zaak de basis op orde te krijgen, maar men moet niet uit het oog verliezen dat in 2015 de hele infrastructuur klaar moet zijn. Dat zal alle tijd en aandacht vergen.

De organisaties zal gevraagd worden experts ter beschikking te houden die in voorkomende gevallen klaar staan om aan te schuiven bij de generalist als die behoefte heeft aan specialistische bijstand. Het gaat bij een expertteam dus niet om de vorming van een nieuwe zorglaag.

De voorzitter constateert dat het onderwerp voldoende besproken is en last een korte pauze in.

10. Brief en rapportage van wethouder Nieuwenburg inzake onderzoeksresultaten 'Regeling aanmelding en plaatsing van leerlingen voor de brugklas VO in de Haarlemse regio'

Insprekers

Mevrouw **Van der Plas** spreekt in als ouder en docent. Zij vraagt of het de gemeente bekend is hoeveel kinderen in de leerplichtige leeftijd niet naar school gaan. Is dit aantal thuiszitters sinds de monopolisering van het onderwijs door Dunamare gestegen? De toelatingscriteria uit het brugboek worden volgens haar te rigide gehanteerd en dat is in strijd met de voorgeschreven behandeling van kinderen met een disharmonisch profiel. Niet alleen het IQ maar ook de schoolprestaties moeten in overweging genomen worden. Een behoorlijke zijnstroomregeling ontbreekt, Dunamare kent veel afstromers, maar geen opstromers. Zorgleerlingen mag men volgens haar niet laten meedoen met de loting, die moeten geaccepteerd worden op de voor hen meest passende school, vol of niet. Het kiezen op grond van kwaliteit vervalt bij loting. Zo komen de scholen die minder presteren toch nog aan leerlingen. Als een leerplichtambtenaar bij de rechter bakzeil haalt, doet hij vervolgens niets om het betreffende kind toch aan een school te helpen. Zij vraagt of een school een leerling mag weigeren vanwege diens ouders. Het rapport ontkent het inhoudelijk probleem van loting. Zij wil weten of het probleem rond loting ook in de gemeenteraden van regiogemeenten besproken wordt.

Mevrouw **Slump** presenteert zichzelf als een onderwijsadvocaat die zich ontfermt over uitgeprocedeerde thuiszitters. Volgens een Haarlemse rechter is het onderwijsrecht te complex voor een kort geding. Er komen steeds meer thuiszitters omdat scholen leerlingen weigeren aan te nemen; zij schat op grond van landelijke gegevens dat het in Haarlem gaat om twee- tot driehonderd leerlingen. De raad heeft hier in haar ogen een rol omdat openbaar onderwijs algemeen toegankelijk dient te zijn. Er zijn echter te weinig advocaten en de scholen zijn tevreden over leerplichtambtenaren die niet vervolgen. De scholen willen de zorg niet bieden die leerlingen nodig hebben en selecteren

aan de poort terwijl ze werken met publieke financiering. En niemand lijkt daar iets aan te doen. Zij vindt dat de leerlingen en hun ouders ondersteuning verdienen. Scholen zeggen vaak geheel ten onrechte dat zij geen plek meer hebben, terwijl ze wel het geld beuren en een wettelijke plicht hebben. Daar zou de gemeente de schoolbesturen en de ouders op moeten wijzen. In het kader van de huisvesting zou de gemeente schoolbesturen moeten attenderen op het reserveren van ruimte voor zijinstromers gedurende het schooljaar. Zij zegt open te staan voor alle vragen en het delen van haar zorgen met de raad.

De heer **Aynan (PvdA)** dankt de sprekers voor het delen van hun zorgen. Hij vraagt op grond waarvan scholen leerlingen weigeren. Staat het gezicht ze niet aan of zijn ze bang veel extra zorg te moeten leveren?

Mevrouw **Slump** zegt dat scholen vrijelijk zo kunnen handelen omdat ze weten dat er geen consequenties aan worden verbonden. Ouders worden vervolgd bij absoluut verzuim, maar scholen kunnen ongestraft weigeren. De onderwijsinspectie zegt geen toezicht te houden op individuele gevallen. Het gaat in haar advocatenpraktijk meestal om hoogbegaafde kinderen (30%), kinderen met autisme of ADHD en dergelijke (30%) of kinderen met sociale problemen (30%).

Wethouder **Nieuwenburg** zegt dat de onderzoekster eerst een korte samenvatting zal geven van dit onderzoek dat hij op verzoek van de commissie heeft laten uitvoeren. Daarna hoort hij graag suggesties van de commissie om een en ander te verbeteren.

Mevrouw **Van der Pol** geeft een korte samenvatting van het onderzoek naar loting dat zij voor de gemeente heeft uitgevoerd. Scholen gaan over op loting als er een verdelingsvraagstuk is. Gemeenten hebben een belang bij spreiding van schoolvestigingen en het verminderen van fluctuaties. Zij heeft aan ouders gevraagd naar hun ervaringen met loting. De loting zelf is in grijpend voor ouders en kind, maar de meeste kinderen blijken het toch naar hun zin te hebben op de school die het geworden is, een kwart echter niet. Bij recent uitgelote kinderen is het verhaal niet afwijkend, maar zijn de emoties nog verser. De communicatie vindt men niet altijd helder. De overgang van de ontvangst met rode loper op informatieavonden vindt men in schril contrast staan met de bejegening na uitloting. Leerlingen raken vrienden kwijt en kunnen vaak niet meer terecht op de school van hun tweede of derde keuze. Een grote groep probeert volgend jaar alsnog op de school van eerste keuze terecht te komen, met wisselend succes. Zij heeft geen gemeenten aangetroffen met een alternatief voor loting. Juridisch gezien is loting het meest handige en minst slechte verdelingsmiddel. Het vraagstuk speelt in elf gemeenten in Nederland. Zij heeft wel suggesties voor verbetering van het lotingsysteem opgetekend.

De heer **Wiersma (CDA)** denkt dat het Zaanse systeem zonder loting een alternatief biedt.

Mevrouw **Van der Pol** zegt dat Zaanstad geen problemen heeft met vwo en havo, maar voor het vmbo wel degelijk een lotingsysteem hanteert. Maar daar wordt slechts 3% uitgeloot en dat kleine aantal wordt goed begeleid naar de school van tweede keuze.

Mevrouw **Kerbert (D66)** vraagt of een gemeente kan voorkomen dat loting nodig is door scholen aantrekkelijker te maken door er bepaalde diensten en faciliteiten aan te koppelen. Het heeft haar gefraspeerd dat er minder behoefte blijkt te zijn aan de broer-zusregeling dan zij had verwacht. Voor ouders is het handig, maar sommige gemeenten schaffen die regeling af. De suggesties aan schoolbesturen voor betere communicatie en nazorg acht zij nuttig.

Zij vindt dat de notitie onvoldoende de alternatieven voor loting in kaart heeft gebracht met de bijbehorende voor- en nadelen, zodat er een weloverwogen keuze gemaakt kan worden. Men kan de schoolkeuze helemaal vrijlaten en dan inderdaad gedwongen worden lokalen bij te bouwen. Of men kan gaan werken volgens het principe 'wie het eerst komt, het eerst maalt'. Of men kan op grond van Cito-scores toewijzen. Het zijn opties, elk met voor- en nadelen. Of ze wenselijk en uitvoerbaar zijn, kan daarna weloverwogen bepaald worden. Ook mist ze een antwoord op de vraag van de commissie welke rol een gemeente in deze zaak kan spelen, met voorbeelden uit andere gemeenten.

De heer **Rutten (VVD)** deelt de observaties van D66. Dit onderzoek geeft enige indicaties, zoals over de zus-broerclausule, maar geeft niet het palet aan alternatieven waar de commissie stellig om gevraagd heeft. Daar kan geen misverstand over bestaan en het stellen dat loting de beste oplossing is, biedt daar geen uitweg. In zekere zin heeft de gemeente zelf een schaarste gecreëerd door het strategisch huisvestingsplan. Dan is de vraag gerechtigd of het bijbouwen van lokalen een oplossing kan bieden. Hij is benieuwd naar de visie van de wethouder op de rol van de gemeente. In beginsel is de plaatsing van leerlingen een zaak van de ouders en besturen. Maar door het bestuurlijk overleg en de educatieve agenda ziet de gemeente zich geplaatst tegenover die schoolbesturen om tot een convenant te komen. De vraag is of de gemeente een stevigere rol wil.

De heer **Wiersma (CDA)** betreurt het dat er geen alternatieven zonder loting zijn opgenomen en dat er geen vergelijking gemaakt wordt tussen verschillende methodes. Het CDA zal dit thema ook in Den Haag aankaarten. Alle aanbevelingen zijn gericht op verbetering van het huidige systeem. Het CDA pleit voor een systeem waarbij de gemeente geen rol meer speelt in de toewijzing van leerlingen, zoals in Zaanstad. Het is aan de scholen en de ouders een oplossing te vinden die past binnen de kaders van het strategisch huisvestingsplan. Het CDA zal daartoe een motie indienen om het voorbeeld van Zaanstad te volgen. Het CDA wil een alternatief voor de dramatische praktijk van de afgelopen jaren. De verantwoordelijkheid komt dan te liggen waar die volgens het CDA principieel hoort: bij de ouders en de scholen. Schoolbesturen moeten met een frisse blik gaan kijken.

De heer **Aynan (PvdA)** wijst op de insprekers die melden dat scholen leerlingen botweg weigeren als zij het helemaal voor het zeggen hebben. Het systeem van loting is in Haarlem een noodzakelijk kwaad geworden omdat er lange wachtlijsten ontstonden bij populaire scholen en leegstand bij minder populaire. Hij vindt het prima als de meest schrijnende gevallen als gevolg van loting wat extra ondersteuning krijgen, maar wil niet terug naar de situatie van voorheen.

De heer **Vrugt (Actiepartij)** betwijfelt het optimisme van het CDA dat schoolbesturen en ouders er op eigen houtje wel zullen uitkomen, ook niet in combinatie met een motie in de Kamer. Er is niet duurzaam geïnvesteerd in scholen in Schalkwijk. Hij ziet een vreemde discrepantie als het gaat om nieuwbouw voor scholen. Het strategisch huisvestingsplan en de loting zijn door de gemeente bedacht en vervolgens uit handen gegeven aan de monopolistische schoolbesturen.

De heer **Schouten (SP)** denkt dat het opwaarderen van de kwaliteit van minder populaire scholen zal bijdragen aan een oplossing.

Wethouder **Nieuwenburg** zegt dat de gemeente op dit terrein geen bevoegdheid heeft. De schoolbesturen doen de toedeling op grond van loting. De gemeente roept slechts het overleg van schoolbesturen bijeen om te zorgen dat uitgelote leerlingen ergens onderdak vinden, maar heeft geen doorslaggevende stem. Het strategisch huisvestingsplan is een middel om scholen op langere termijn te accommoderen. Er is in Haarlem sprake van zoveel mogelijk vrije schoolkeuze en daar hecht hij ook groot belang aan. Maar daar zijn grenzen aan, voor welk systeem men ook kiest. Er is in Haarlem voldoende VO-onderwijs. Maar in het verleden was de situatie zo dat er veel gewerkt moest worden met noodlokalen om in de fluctuaties te voorzien. Daar ging veel gemeenschapsgeld in om en het riep veel weerstand op bij omwonenden. Daarom is toen afgesproken het geld te steken in structurele, duurzame investeringen in samenspraak met de schoolbesturen. Dat heeft wel als effect dat er per locatie een limiet is aan het aantal leerlingen. Dat past overigens ook in het nieuwe inzicht dat al te grote scholen niet goed zijn. Men kan wijzen op merkwaaardige keuzes die in het verleden gemaakt zijn, feit is dat men gaandeweg is teruggekomen van de grootschaligheid. Ook binnen grotere scholen kan men overigens kleinschalig onderwijs realiseren. Hij bestrijdt de opvatting dat er sprake is van monopolies. Er zijn zeven schoolbesturen en desgewenst kan hij daar een overzicht van verschaffen. In Haarlem staan gemeente en schoolbesturen niet tegenover elkaar, zoals in veel gemeenten wel het geval is. In de lokale en regionale educatieve agenda trekken gemeente en besturen juist goed gezamenlijk op. Hij is trots op dat goede overlegklimaat dat de gemeente accomodeert.

De **voorzitter** vraagt of de commissie nog suggesties en handvatten heeft waar de wethouder om gevraagd heeft.

De heer **Rutten (VVD)** stelt voor het onderwerp loting en toelating, maar ook thuisblijvers aan de orde te stellen in het gesprek dat de raad op initiatief van D66 gaat voeren met schoolbesturen.

De heer **Vrugt (Actiepartij)** wil het onderwerp van de ruim tweehonderd thuisblijvers ook apart aan de orde stellen, omdat de gemeente wel een wettelijke taak heeft bij schoolverzuim.

De heer **Rutten (VVD)** stelt voor dat dan te doen bij het jaarlijks gesprek met de leerplichtambtenaren.

Wethouder **Nieuwenburg** zegt dat men ook de leerplichtjaarverslagen kan napluizen.

Mevrouw **Slump** merkt op dat de meeste thuisblijvers niet in die cijfers zullen opduiken, omdat ze niet als zodanig geregistreerd worden. Zij is tot haar schatting van twee- tot driehonderd gekomen op grond van landelijke cijfers.

Mevrouw **Özogul (SP)** zegt dat de SP heeft ingestemd met loting om verspilling van gemeenschapsgeld tegen te gaan. Maar achteraf constateert zij dat dit wel een erg grote stap was, die de vrijheid van onderwijs aantast. Kinderen kunnen nu ook vaak niet naar de school van hun tweede of derde keuze en gaan manipuleren met keuzes. Onderwijs is hun toekomst en het kan een heftig effect voor de motivatie betekenen als zij niet het onderwijs van hun keuze kunnen genieten. Toen de SP pleitte voor gedwongen spreiding om segregatie tegen te gaan, was de wereld te klein omdat de vrije schoolkeuze in het geding zou komen. Maar nu het om geld gaat, lijkt die vrije schoolkeuze van minder belang.

Wethouder **Nieuwenburg** verzet zich heftig tegen een voorstelling van zaken als zou de vrije schoolkeuze hier van geen belang zijn. Hij is en blijft daar een verklaard voorstander van, maar er is geen wettelijke plicht daar als overheid volledig aan tegemoet te komen. Dat lukt ook nergens in Nederland. Er is nu een frictie van 5%. Dat is ingrijpend, maar ook weer geen enorme ramp.

Mevrouw **Kerbert (D66)** wil graag eerst de reactie van schoolbesturen horen voordat er overhaast wijzigingen in het brugboek worden aangebracht.

Wethouder **Nieuwenburg** zegt enkele zinnige suggesties te hebben gehoord, zoals het polsen van schoolbesturen. Hij zegt een brief toe over de voortgang later in het jaar op basis van deze suggesties en de dialoog met schoolbesturen.

De **voorzitter** sluit de bespreking af.

11. Rondvraag

De heer **Vrugt (Actiepartij)** heeft twee vragen over het ingekomen stuk over de subsidie voor Kontext. De vermelding bij punt 11, oplossingsgerichte mediation, dat de medewerkers op hbo-niveau opereren, zegt volgens zijn fractiegenoot niets over hun certificering. Ten tweede vraagt hij zich af of het inzetten van dure medewerkers voor wachtlijstbegeleiding niet het paard achter de wagen spannen is. Volgens hem kan dat geld beter ingezet worden voor het wegwerken van wachtlijsten.

Wethouder **Van der Hoek** zal deze technische vragen schriftelijk laten beantwoorden.

Mevrouw **Özogul (SP)** vraagt of er al actie ondernomen is op de suggestie naar aanleiding van Jeugd in Schalkwijk en het gesprek over de Boerhaavewijk om contact op te nemen met de buurtvaders.

De heer **Aynan (PvdA)** vraagt of de gemeente Haarlem van plan is mee te doen aan een pilot van de Nederlandse vereniging van schuldhulpverleners om te voorkomen dat huishoudens met schulden

nieuwe leningen aangaan. Dit lijkt hem een goed voorbeeld van samenwerking met partners waar per motie om gevraagd is.

De heer **Azannay (GroenLinks)** vraagt of de wethouder in zijn gesprek met Dunamare wil meenemen dat een leerling van het Schoter College onlangs onnodig onder stress gezet is omdat zijn eindexamen verkeerd was beoordeeld. Bij navraag door de ouders bleek dat men de leerling ten onrechte had laten zakken voor het eindexamen: zijn werkstukken waren verkeerd gecorrigeerd. Het bestuur moet erop toezien dat correctoren hun werk goed doen.

Wethouder **Nieuwenburg** zegt de aansporing van de heer Azannay te zullen overbrengen aan het schoolbestuur. Hij zal laten uitzoeken hoe het staat met de buurtvaders in Schalkwijk. En hij zal laten nagaan welke mogelijkheden de pilot biedt waar de heer Aynan melding van maakt.

12. Agenda komende commissievergadering

Voor de komende vergadering staan op de agenda: minimabeleid, jaarstukken Dunamare en de brede impuls combinatiefuncties.

De heer Schouten (SP) wil de overdracht van het schoolgebouw Spijkerboorpad 4 agenderen, vanwege circulerende geruchten.

De heer **Aynan (PvdA)** acht dat meer een aanleiding voor een technische vraag.

De heer **Rutten (VVD)** zegt dat het meer voor de hand ligt artikel 38-vragen te stellen als het gaat om het ontzenuwen van geruchten.

De **voorzitter** stelt voor het stuk te agenderen en af te wachten wat er in de tussentijd gebeurt.

De heer **Vrugt (Actiepartij)** wil het onderwerp thuisblijvers agenderen.

De **voorzitter** zegt dat het onderwerp een keer apart zal worden geagendeerd.

13. Sluiting

De **voorzitter** sluit de vergadering om 22.40 uur.